

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 09/17K

Dato: 18.12.17

FAGETISK KLAGESAK 09/17K

Fagetisk råd i Psykologforeningen (FER) har mottatt klage fra KK v. Advokatfellesskapet AA datert 08.03.17.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

- 08.03.17 FER mottok brev med diverse vedlegg fra klagers advokat med klage på Psykologforeningens medlem.
- 10.06.17 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 03.07.17 Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til punkter i "Ethiske prinsipper for nordiske psykologer" (EPNP).
- 22.08.17 FER mottok redegjørelse fra psykologen datert 18.08.17.
- 23.08.17 Redegjørelsen fra psykologen ble sendt til klager med anmodning om innen to uker å kommentere redegjørelsen.
- 12.09.17 FER mottok kommentar fra klager v/ advokat.
- 12.09.17 Kommentar fra klager ble sendt psykologen med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 29.09.17 FER mottok sluttkommentar fra psykologen.
- 02.10.17 Psykologens sluttkommentarer ble sendt klager til orientering.
- 15.12.17 FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av saken

i) Klagers brev til FER

Klagen gjelder påstand om brudd på etiske retningslinjer, rettslige standarder og metoder for sakkyndighetsarbeid psykologen har utført på oppdrag fra barneverntjenesten. FER forholder seg ikke til påstand om brudd på rettslige standarder da dette ligger utenfor vårt mandat.

Psykologen har utført sitt sakkyndighetsarbeid med mandat:

«Det bes om utredning av følgende:

En vurdering av hver av foreldrenes omsorgsevne opp imot barnets behov, samt en vurdering av eventuelle hjelpetiltak i familien.

Hensikten med utredningen er å dempe konfliktnivået mellom foreldrene, samt å tilrettelegge for mest mulig egnede hjelpetiltak.

Rammen for utredningen er 30 timer. Dersom det er behov for ytterligere timer skal dette avklares med barneverntjenesten i forkant.»

Barneverntjenesten åpnet undersøkelse i saken med bakgrunn i høyt konfliktnivå mellom foreldrene og bekymring for at dette kunne føre til skade på barnets helse og utvikling.

ii) FERs åpning av saken

FER oppsummerte klagen i følgende punkter.

1. Den sakkyndige rapporten inneholdt faktiske feil. Klager opplever at disse kun delvis ble rettet opp når dette ble påpekt.
2. Klager beskriver at han i tilbakemeldingsmøtet, hvor klager påpekte feil i rapporten, opplevde at psykologen gikk veldig i forsvar. Klager beskriver psykologen som svært emosjonell og lite ydmyk overfor de innsigelser klager kom med. Klager anfører videre at psykologen kom med utsagn til ham som han opplevde som personangrep.
3. At psykologen i «tilleggsrapport» (vedlegg 7. til klagen) til barnevernet beskriver at han anser fars adferd under tilbakemeldingsmøtet som uttrykk for negative trekk ved far som ikke tidligere er kommet frem i hans utredning.
4. At psykologen etter tilbakemeldingsmøtet i hovedsak synes å basere sin korrigering av den opprinnelige rapporten på informasjon fra klagers ekspartner.
5. At psykologen går ut over sitt mandat som sakkyndig ved å vurdere spørsmål om bosted og samvær.
6. At psykologens arbeid i saken ikke har bidratt til å dempe konfliktnivået mellom foreldrene. Klager opplever at psykologens arbeid i saken heller har bidratt til å eskalere konflikten mellom foreldrene.

FER valgte å åpne for kontradiksjon på samtlige punkt over.

FER ba med bakgrunn i klagers brev om psykologens redegjørelse til klagen med spesiell henvisning til følgende punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer”:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv,

konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Med bakgrunn i punkt 1, 2, 3 og 4 i FER sin oppsummering av klagen ba FER psykologen redegjøre for sin opptreden og reflektere rundt klagers opplevelse av denne. Dette inkluderte at psykologen angivelig var lite villig til å korrigere feil, og at psykologens tilleggsuttalelse ble oppfattet som partisk. Videre at psykologen i sin tilleggsrapport velger å komme med beskrivelser av klager som klager kan synes å oppleve som krenkende.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

II. 3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

II. 4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

Redelighet og tydelighet

Psykologen gir adekvate opplysninger om sine kvalifikasjoner, utdannelse, erfaring, kompetanse og faglige tilknytning, og benytter bare de yrkesbetegnelser som utdanning, autorisasjon og stilling gir rett til.

Når psykologen uttaler seg i egenskap av psykolog, tilstrebes saklighet og nøyaktighet. Psykologen informerer om psykologisk yrkesutøvelse på en slik måte at misoppfatningen eller skade for fag eller yrke unngås.

Psykologen informerer på forhånd om de økonomiske vilkårene og vurderer nøye de følger det kan få for den profesjonelle relasjonen dersom han/hun mottar gaver eller andre tjenester fra klienten.

Med bakgrunn i punkt 5. og 6. i FER sin oppsummering av klagen ba FER psykologen reflektere rundt sitt valg om å gå utover mandatet som var gitt, og angitte konsekvenser av dette. FER ba psykologen i tillegg reflektere over prinsippet Ansvar.

II. 3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

iii) Psykologens redegjørelse.

I sin redegjørelse datert 18.08.17 viser psykologen til sin «tilleggsrapport» og svarer videre på de punkter FER har oppsummert i sitt brev datert 10.06.17.

1. *Den sakkyndige rapporten inneholdt faktiske feil. Klager opplever at disse kun delvis ble rettet opp når dette ble påpekt. Psykologen beskriver at han har anerkjent og rettet opp noen av de feil klager har påpekt. Psykologen vedgår at ikke alle påpekte feil i rapporten ble rettet opp slik klager ønsket. Psykologen begrunner dette med at feilene i liten grad har påvirket konklusjonen, noe «slike faktafeil i rapporter» etter hans erfaring sjelden gjør. Videre anser psykologen at klager har så mange kommentarer om feil i rapporten at «det ville føre svært langt» om man skulle imøtekomme klagers alle krav om rettelser. Psykologen opplever at klager i hans øyne fremstår som å ha «enerett på fakta», noe psykologen opplever kompliserer saken.*

2. *Klager beskriver at han i tilbakemeldingsmøtet, hvor klager påpekte feil i rapporten, opplevde at psykologen gikk veldig i forsvar. Klager beskriver psykologen som svært emosjonell og lite ydmyk overfor de innsigelser klager kom med. Klager anfører videre at psykologen kom med utsagn til ham som han opplevde som personangrep. Psykologen synes å dele klagers opplevelse av et tilbakemeldingsmøte med «intens emosjonell atmosfære». Psykologen beskriver klager som uvanlig intens og preget av en ensidig monolog med devaluerende og inkvisitorisk stil i møtet. Psykologen viser igjen til sin tilleggsrapport, hvor klager på side syv beskrives som lite korrigerbar i tilbakemeldingsmøtet. Psykologen beskriver at han av hensyn til klagers ekspartner forsøkte å få klager til å se at klager opplevdes som devaluerende, pågående, dominerende, lite lyttende og overdrevent sikker på egen kompetanse. Psykologen begrunner sitt forsøk på korrigerende av klagers adferd i tilbakemeldingsmøtet ut fra hensyn til klagers motpart, og ut fra et forsøk på å hindre at møtet skulle utvikle seg i en lite konstruktiv retning. Psykologen beskriver seg selv som opprørt i møtet, men understreker at han ikke hevet sin stemme eller at han kom med respektløse eller ærekrenkende uttalelser rettet mot klager. Psykologen beskriver sin adferd i møtet som reaksjon på klagers aggressive og devaluerende stil, som han opplevde tok fokus bort fra barnet i saken. Psykologen er slik ikke enig i at han gikk i forsvar, og anser at dette kun er klagers «smaksdom». Psykologen hevder videre at han ikke var spesielt emosjonell i møtet. Han anser at klagers opplevelse av dette skyldes at psykologen så seg nødt til å snakke «i store bokstaver» for å komme gjennom hos klager. Psykologen mener videre at klagers opplevelse av personangrep har sin grunn i at psykologen ikke kom til de faglige konklusjoner i sin vurdering som klager ønsket. Psykologen opplevde at klager kom med uttalelser i møtet som virket krenkende på klagers ekspartner og at klager var sterkt devaluerende til psykologens vurderinger. Psykologen kom i den forbindelse med utsagn om at klager kanskje anså seg bedre psykologfaglig skikket enn psykologen. Psykologens begrunnelse for dette utsagnet var å stoppe klagers intense og krenkende utsagn rettet mot klagers ekspartner.*
3. *At psykologen i «tilleggsrapport» (vedlegg 7. til klagen) til barnevernet beskriver at han anser fars adferd under tilbakemeldingsmøtet som uttrykk for negative trekk ved far som ikke tidligere er kommet frem i hans utredning. Psykologen begrunner sin beskrivelse av klager med at klagers atferd i møtet ikke samsvarte med psykologens tidligere inntrykk av klager. Videre at han ut fra refleksjoner etter møtet anså at de nyoppdagede sidene ved klagers atferd kunne være en viktig årsak til barnets vansker. Psykologen tok med sin beskrivelse av klager i sin rapport etter møtet, da han anså det som viktig å bidra til at barnevernet også kunne reflektere over dette.*
4. *At psykologen etter tilbakemeldingsmøtet i hovedsak synes å basere sin korrigerende av den opprinnelige rapporten på informasjon fra klagers ekspartner. Psykologen bekrefter at han valgte å kun innhente informasjon fra klagers motpart når han skulle rette opp sin rapport. Psykologen beskriver at han opplevde den informasjon han fikk som korrekt og pålitelig. Videre tilbakeviser psykologen at han skal ha vært partisk og favorisert klagers ekspartner.*
5. *At psykologen går ut over sitt mandat som sakkyndig ved å vurdere spørsmål om bosted og samvær. Psykologen bekrefter at han gikk ut over sitt mandat i den sakkyndige rapporten. Han påpeker at han ikke mottok noen kommentar vedrørende dette fra Barnesakkyndig kommisjon. Psykologen begrunner sitt valg om å fravike*

mandatet ut fra hensyn til barnets situasjon og perspektiv. Psykologen argumenterer for at det var faglig riktig å tilkjenne sin vurdering av bosted og samvær, da han opplevde et urimelig sterkt forventningspress til barnets evne til omstilling fra klager.

6. *At psykologens arbeid i saken ikke har bidratt til å dempe konfliktnivået mellom foreldrene. Klager opplever at psykologens arbeid i saken heller har bidratt til å eskalere konflikten mellom foreldrene.* Psykologen viser til at det i utgangspunktet var et høyt og fastlåst konfliktnivå mellom partene som ikke hadde latt seg dempe ved et omfattende tilbud hos familievernkontoret. Psykologen opplever ikke at han har bidratt til å eskalere konflikten mellom foreldrene. Han ser at klager kan sitte med denne opplevelsen, men hevder at det er klager selv som «skrur konfliktnivået opp til nye høyder». Psykologen har ikke inntrykk av at klagers ekspartner opplevde hans arbeid i saken som konflikt drivende. Psykologen hevder at muligheten til å dempe konflikt mellom foreldre gjennom et sakkyndig arbeid ligger i å bedre partenes forståelse av barnet. Da det i denne saken ikke lyktes å bedre klagers forståelse for sitt barn, ble det heller ikke noen demping av konflikten mellom foreldrene.

Avslutningsvis trekker psykologen frem at han har som intensjon at den sakkyndige rapporten skal brukes til beste for barnet. Vedrørende tilbakemeldingsmøtet opplever psykologen at han måtte ta på seg ansvaret for å ivareta klagers ekspartner, da han anså at klager ikke ga rom for at hennes oppfatninger, spørsmål og kommentarer kunne komme frem. Psykologen beklager dersom dette ble oppfattet som partiskhet. Videre at han opplevde at barnevernet som ledet møtet ikke gjorde nok for å ivareta klagers ekspartner og holde fokus i møtet.

iv) Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse ved klagers advokat.

Som svar på redegjørelsen skriver klager innledningsvis at det særlig er to forhold som oppleves som graverende. Det første er at det er feil i tidslinjen i den sakkyndige vurderingen. Det andre er psykologens tilleggsrapport der klager opplever å bli tillagt negative egenskaper.

Klager ser at det er vanskelig for FER å skulle vurdere hva som faktisk skjedde i tilbakemeldingsmøtet, men viser til barnevernstjenestens beskrivelse, hvor det fremkommer at: 1. Psykologen korrigerer ved skriftlig tillegg til rapporten de feil som var påvist av klager i møtet. 2. Psykologen kommer i samme tillegg med en vurdering av klager som barnevernstjenesten ikke deler. 3. Barnevernstjenesten opplever ikke at psykologen i møtet forholder seg til klager på en saklig måte. De vurderer psykologen som sterkt provosert av klagers kritikk og kommentarer til den sakkyndige rapporten.

Klager svarer videre på psykologens redegjørelse med referanse til FERs oppsummerte klagepunkter.

1. *Den sakkyndige rapporten inneholdt faktiske feil. Klager opplever at disse kun delvis ble rettet opp når dette ble påpekt.* Klager trekker frem at han ikke nødvendigvis er uenig i konklusjonen i rapporten, men at det er vanskelig for ham å forstå hvordan psykologen kommer til sin konklusjon, da denne slik klager ser det, er basert på faktafeil. Klager peker på det han opplever som feil i tidslinjen som han mener ikke er rettet opp, og som han videre vurderer som vesentlige i psykologens grunnlag for konklusjon. Det klager synes å være opptatt av er psykologens kobling mellom fars

flytting, som han mener psykologen har feil tidsangivelse for, og utviklingen av «separasjonspanikk» hos barnet. Videre om psykologens unøyaktigheter knyttet til tidsangivelser kan ha påvirket hans konklusjon vedrørende utvikling av angst hos barnet. En konklusjon som klager påpeker ikke var samstemt med barnevernets og klagers opplevelse av risiko relatert til tilknytningen mellom barnet og mor. Klager opplever at psykologen bagatelliserer feilene klager har pekt på og som psykologen ikke har korrigert. Klager opplever at psykologen bruker det mot ham at han har ønsket å få rettet feil.

2. *Klager beskriver at han i tilbakemeldingsmøtet, hvor klager påpekte feil i rapporten, opplevde at psykologen gikk veldig i forsvar. Klager beskriver psykologen som svært emosjonell og lite ydmyk overfor de innsigelser klager kom med. Klager anfører videre at psykologen kom med utsagn til ham som han opplevde som personangrep. Klager opplever at psykologen i sitt svar legger ansvaret for at tilbakemeldingsmøtet ble vanskelig på klager og barnevern. Klager kjenner seg ikke igjen i at han skal ha hatt en monolog og stilt inkvisitoriske spørsmål slik psykologen hevder. Klager påpeker at han opplever å ha støtte for sitt syn i referatet skrevet av barnevernet. Til psykologens svar hvor han hevder at «..jeg vil understreke at jeg aldri kom respektløse eller ærekrenkende uttalelser til ham, og jeg ble aldri høyrøstet» svarer klager at han har en annen oppfattelse av respektløshet enn psykologen. Igjen viser klager til referat skrevet av barneverntjenesten hvor det fremkommer at barnevernet opplevde i møtet at psykologen ikke forholdt seg til klager på en saklig måte, slik det var forventet at han skulle. Videre at barnevernet opplevde psykologen som «sterkt provosert» av klagers kritikk. Klager opplever også at psykologen nedtoner risikofaktorer knyttet til bindingen mellom mor og barn, og at psykologen forsøker å utelate at også barneverntjenesten var opptatt av dette, ikke kun klager.*
3. *At psykologen i «tilleggsrapport» (vedlegg 7. til klagen) til barnevernet beskriver at han anser fars adferd under tilbakemeldingsmøtet som uttrykk for negative trekk ved far som ikke tidligere er kommet frem i hans utredning. Klager er uenig i psykologens vurdering av ham i møtet. Videre også uenig i psykologens vurdering som tilsa at det var nødvendig å komme med en så negativ vurdering av klager primært basert på observasjoner gjort i et kort møte hvor psykologen selv fremsto som provosert. Klager opplever psykologens vurderinger og karakteristikker av ham med sterkt negative trekk som preget av at «angrep er det beste forsvar». Videre at psykologen bruker disse måtene å beskrive klager på for å forsvare seg mot det klager opplever som berettiget kritikk av unøyaktigheter i det faglige arbeidet psykologen hadde utført.*
4. *At psykologen etter tilbakemeldingsmøtet i hovedsak synes å basere sin korrigerende av den opprinnelige rapporten på informasjon fra klagers ekspartner. Klager finner det merkelig at psykologen i en så konfliktfull sak velger å sjekke fakta med kun en av partene i saken. Videre påpeker klager at psykologen i sin tilleggsrapport kommer med nye opplysninger i saken basert på ensidig informasjon fra klagers ekspartner.*
5. *At psykologen går ut over sitt mandat som sakkyndig ved å vurdere spørsmål om bosted og samvær. Klager kommenterer ikke på dette punktet.*
6. *At psykologens arbeid i saken ikke har bidratt til å dempe konfliktnivået mellom foreldrene. Klager opplever at psykologens arbeid i saken heller har bidratt til å eskalere konflikten mellom foreldrene. Klager mener at psykologen med sin erfaring*

burde ha forstått at beskrivelsen av klager i rapporten ville kunne øke nivået på konflikten mellom partene. Klager reagerer på at psykologen i sitt svar beskylder klager for å «skru konflikten til nye høyder». Klager opplever at psykologen forsøker å legge ansvaret for økning i konflikten over på klager.

Klager anfører til sist at det han opplever som det mest alvorlige i saken er at psykologen etter tilbakemeldingsmøtet kom med negative og, etter klagers syn, uriktige personlighetsmessige vurderinger av klager. Klager mener disse vurderingen kommer som en følge av at psykologen selv ble kraftig provosert i møtet.

v) Sluttkommentarer fra psykologen

I sine sluttkommentarer skriver psykologen at barnefaglige utredninger ikke er ment å holde vitenskapelig standard. Han erkjenner at det kan være unøyaktigheter i tidslinjen, men fastholder at dette ikke har hatt vesentlig betydning for de konklusjoner som er trukket i saken. Han deler slik ikke klagers syn på at tidslinjen er et vesentlig premiss i saken. Videre påpeker psykologen at all den tid klager, slik han forstår det, ikke er uenig i konklusjoner i rapporten må klager logisk sett også gå god for premissene som ligger til grunn for konklusjonen.

Psykologen fastholder at han mener at klager først og fremst er krenket av at rapporten konkluderer med at barnet inntil videre bør bo hos mor. Psykologen påpeker at Barnesakkyndig kommisjon ikke har reagert på dette «bruddet» på mandat i saken.

Psykologen ser at han kan ha noen tolkninger av utsagn fra klager i sin rapport. Han er undrende til om det forventes at man i sakkyndighetsarbeid skal gjøre umiddelbare notater for å sikre helt nøyaktig gjengivelse av samtaler med partene.

Psykologen anmerker at referatet fra tilbakemeldingsmøtet ble skrevet av barnevernet flere uker etter møtet. Det ble heller ikke sendt til gjennomlesing for mulighet til korrigerings. Psykologen anfører at han opplevde barnevernkonsulentene som partisk, med en favorisering av klagers ekspartner. Psykologen betegner bruken av saksbehandler fra barnevernet som «sannhetsvitne» i saken som en «tvilsom øvelse».

Psykologen vedgår igjen at han ble provosert av klager i tilbakemeldingsmøtet. Han anfører at han ikke stod i noen terapeutisk relasjon til klager og slik ikke hadde ansvar for å «containere» alle innspill som kom fra klager. Psykologen er uenig i at man i rollen som sakkyndig opptrer uetisk dersom man gir kraftig uttrykk for at man er provosert. Psykologen fastholder at han selv ikke opplever å ha krenket klager. Psykologen mener det er bekymringsfullt at barnevernkonsulentene deler klagers syn.

Psykologen fastholder at det var rett å inkludere sin vurdering av fars atferd i sin tilleggsrapport til barnevernet.

Psykologen ser avslutningsvis at han kan kritiseres for at han kun konsulterte mor når han skulle korrigere tidslinjen. Han vurderte da at informasjonen var pålitelig. Han ser nå at noe av informasjonen han fikk og gjenga i sin rapport kan oppfattes som «ikke renhårig».

FERs vurdering og konklusjon

Det er ikke i FER sitt mandat å godkjenne eller underkjenne sakkyndige rapporter. De vurderinger FER gjør er knyttet til de fagetiske prinsippene og i hvilken grad FER opplever at det er godt gjort at disse er fulgt eller brutt i de saker som klages inn.

FER ba med bakgrunn i klagen, slik den ble oppsummert i klagepunkter av FER, psykologen om å redegjøre for sin opptreden og reflektere rundt klagers opplevelse av denne. Psykologen svarer på dette ved å kommentere klagen punktvis slik den oppsummeres av FER. FER ser at psykologen i begrenset grad reflekterer rundt de fagetiske aspekter ved sitt arbeid i saken. Psykologen begrunner sin opptreden og de faglige vurderinger som ligger bak. Psykologen synes i liten grad å reflektere rundt klagers opplevelse. Psykologen refererer i liten grad til de fagetiske prinsipper FER ber om at han reflekterer rundt.

- 1) *Den sakkyndige rapporten inneholdt faktiske feil. Klager opplever at disse kun delvis ble rettet opp når dette ble påpekt.* Psykologen beskriver å ha rettet opp noen feil, samtidig som han fastholder at han gjorde rett i å ikke rette opp alle mangler som klager påpekte. Psykologen skriver videre at det etter hans syn ikke er slik at faktafeil vil påvirke konklusjoner i rapporter. Han synes også å legge ansvaret for uenighet knyttet til hva som er «fakta» over på klager, når han beskriver klager som en som synes å ha «enerett på fakta». FER ser at klager kan fremstå med en forventning om et nøyaktighetsnivå som kan være vanskelig å imøtekomme, og som ikke nødvendigvis har vesentlig relevans for konklusjon i saken. Klager argumenterer massivt for betydningen av «faktafeil» som psykologen på sin side anser som mindre vesentlige og nedtoner betydningen av. Det er vanskelig for FER å bedømme betydningen av de feil som skal foreligge i rapporten. FER ser at det i et så omfattende materiale fort kan oppstå noe unøyaktigheter uten at dette nødvendigvis får konsekvenser for konklusjon. Psykologen trekker også frem at klager hadde mange anmerkninger til rapporten som psykologen anså som mindre vesentlige, og at han derfor ikke så det hensiktsmessig å gå inn i disse. Klager selv understreker at han ikke nødvendigvis er uenig i den sakkyndige rapportens konklusjon, men at han har et behov for at detaljer og fakta rettes opp slik at premissene for konklusjonen blir riktige for ham. Psykologen på sin side argumenterer for at klager ved ikke å bestride konklusjonen i rapporten etter psykologens syn også logisk sett må gå god for de premisser som ligger til grunn for konklusjonen. FER kan ikke se at en slik logikk nødvendigvis må gjelde. Det er vanskelig for FER å vurdere om de feil psykologen har i sin rapport er vesentlige eller ikke. De feil klager synes mest opptatt av handler om den logiske oppbygningen til psykologens årsaksforklaring av barnets angst. FER ser at det kan foreligge feil her som forstyrrer logikken, men ser samtidig at dette ikke trenger å være av vesentlig betydning for konklusjonen. Samtidig kan man bemerke at psykologens unøyaktigheter kan ha forårsaket vansker for klager med å akseptere rapporten. Samlet sett vurderer FER at psykologen på dette klagepunktet har brutt EPNPs prinsipp II.4 Integritet, redelighet og tydelighet, ved ikke i tilstrekkelig grad å ha sikret at «*når psykologen uttaler seg i egenskap av psykolog, tilstrebes saklighet og nøyaktighet.*».

- 2) *Klager beskriver at han i tilbakemeldingsmøtet, hvor klager påpekte feil i rapporten, opplevde at psykologen gikk veldig i forsvar. Klager beskriver psykologen som svært emosjonell og lite ydmyk overfor de innsigelser klager kom med. Klager anfører videre at psykologen kom med utsagn til ham som han opplevde som personangrep.* Psykologen og klager synes å dele opplevelsen av at tilbakemeldingsmøtet ble vanskelig. Psykologen er i sitt svar på klagen opptatt av å nedtone sine egne reaksjoner i møtet. Psykologen årsaksforklarer disse reaksjonene med referanse til negative beskrivelser at klagers egen atferd, samt psykologens opplevelse av å ha ansvar for å ivareta klagers ekspartner. Klager refererer til sin egen opplevelse av psykologen i møtet, samt den støtte klager finner i referat fra barneverntjenesten. Psykologen vedgår at han ble provosert, og argumenterer i tillegg med at han ikke opplever at hans rolle som sakkyndig psykolog innebærer å uimotsagt ta imot det som skulle komme fra en part i saken. Psykologen er uenig i at man i rollen som sakkyndig opptrer uetisk dersom man gir kraftig uttrykk for at man er provosert. Psykologen fastholder at han selv ikke opplever å ha krenket klager. Psykologen mener det er bekymringsfullt at barnevernkonsulentene deler klagers syn. FER ser at psykologen i sitt svar i liten grad reflekterer over egen atferd og konsekvenser av denne for klager. FER ser videre at det er vanskelig å ta stilling til hva som har blitt sagt og gjort i et møte uten selv å ha vært til stede. Både psykologen og klager beskriver at psykologen var provosert. Psykologens beskrivelse av sin forståelse av ulikhet i rolle som sakkyndig psykolog og som terapeut medfører slik FER ser det noe riktighet. Samtidig skal ikke dette gi rom for psykologen til å fremstå slik det beskrives. FER vurderer at det er godgjort brudd på EPNP: II.1 Respekt, respekt.
- 3) *At psykologen i «tilleggsrapport» (vedlegg 7. til klagen) til barnevernet beskriver at han anser fars adferd under tilbakemeldingsmøtet som uttrykk for negative trekk ved far som ikke tidligere er kommet frem i hans utredning.* Psykologen fastholder i sitt svar sin negative personlighetsbeskrivelse av klager, samt sin vurdering av det var rett å videreformidle denne til barnevernet i sin tilleggsuttalelse. Psykologen reflekterer ikke over i hvilken grad klager kan ha opplevd dette som krenkende. Psykologen reflekterer ikke over at grunnlaget, her observasjoner fra ett møte med høyt affektnivå, for å komme med en slik beskrivelse av klager kunne være mangelfullt. Psykologen argumenterer derimot for viktigheten av å få formidlet sin vurdering av klager til barneverntjenesten. Klager opplever det som alvorlig at psykologen etter tilbakemeldingsmøtet kom med negative og, etter klagers syn, uriktige vurderinger av klager. Klager mener disse vurderingen kommer som en følge av at psykologen selv ble kraftig provosert i møtet. FER ser at psykologen har begrenset grunnlag for å komme med sin vurdering. Han benytter observasjonsgrunnlag fra ett enkelt møte hvor han selv vedgår å ha vært provosert av klager. At psykologen var provosert av klager burde medføre en ekstra forsiktighet i forhold til å komme med negative beskrivelser av klager. FER mener at psykologen har brutt EPNP på dette klagepunktet.
- 4) *At psykologen etter tilbakemeldingsmøtet i hovedsak synes å basere sin korrigerende av den opprinnelige rapporten på informasjon fra klagers ekspartner.* Psykologen bekrefter å ha innhentet informasjon fra klagers ekspartner uten å ha fått denne kvalitetssikret av klager. Psykologen ser i ettertid at han kan kritiseres for dette. Klager påpeker at det høye konfliktnivået i saken burde gjort psykologen særlig aktsom for å fremstå som favoriserende av en av partene. FER ser at psykologen i liten grad

reflekterer over klagers opplevelse av dette. FER anser at psykologen har brutt EPNP på dette klagepunktet.

5) *At psykologen går ut over sitt mandat som sakkyndig ved å vurdere spørsmål om bosted og samvær.* Psykologen har hele tiden vært åpen på at han fraviker sitt mandat ved å uttale seg om bosted og samvær. I sitt svar argumenterer han ut fra sitt psykologfaglige syn om «barnets beste». Klager viser i sin opprinnelige klage til viktigheten av å holde seg til mandatet. FER ser at det i saker med konflikt kan medføre ytterligere skjerping dersom den sakkyndige går ut over sitt mandat og gjennom dette «gir støtte» til en av partene. Psykologen ser at klager kan ha blitt krenket av dette. FER vurderer at det i noen saker bør kunne være anledning til å gå ut over det gitte mandatet, men at man da må være klar over at dette medfører en risiko for at en av partene kan oppleve seg urettferdig behandlet. Psykologen argumenterer i denne saken ut fra at han opplevde det som nødvendig å gi sitt syn på bosted og samvær for å ivareta det han opplever som sin primærklient, barnet. Klager peker på at en mulig konsekvens av psykologens brudd på mandat er at klagers ekspartner nå har fremmet sak om at barnet skal få fast bosted hos henne. FER kan like vel ikke se at psykologens åpne brudd på mandatet medfører et avvik som tilsier at det foreligger brudd på EPNP.

6) *At psykologens arbeid i saken ikke har bidratt til å dempe konfliktnivået mellom foreldrene. Klager opplever at psykologens arbeid i saken heller har bidratt til å eskalere konflikten mellom foreldrene.* Psykologen viser til at det i utgangspunktet var en fastlåst konflikt mellom partene, og at han anser det som urealistisk gjennom sakkyndighetsarbeid å kunne bøte på dette. Han legger videre ansvaret for klagers opplevelse av eskalering av konflikten over på klager selv. Klager peker på at psykologen med sin erfaring burde forstått at hans rapport og beskrivelser av klager ville øke konflikten. Klager bemerker at psykologen legger ansvar for utviklingen av konflikten over på klager. FER ser at psykologen ikke reflekterer over klagers opplevelse, men at psykologen går inn i en argumentasjon mot klagers påstander. FER kan se at det er vanskelig for en sakkyndig å bidra til å dempe en fastlåst konflikt, noe psykologen kunne ha bemerket da han fikk mandatet. Det er vanskelig for FER å vurdere om psykologens arbeid i saken har bidratt til en økning i konflikten slik klager opplever. Klager har i sin klage til FER pekt på sider ved arbeidet psykologen har gjort som klager er misfornøyd med. Psykologen på sin side har fastholdt sitt syn at klagers hovedproblem hva angår psykologens arbeid, er at han er uenig i konklusjonen hvor psykologen peker på sider ved barnets relasjon til far som det problematiske. Det vil alltid være en fare for at en av partene opplever at den sakkyndige ikke ser saken slik vedkommende gjør, og at dette i seg selv kan bidra til en opplevelse av negativ påvirkning av relasjon til ekspartner i saken. Psykologen anmerker at han ikke opplever at klagers ekspartner deler klagers syn hva angår psykologens bidrag til konfliktnivået i saken. FER finner det vanskelig å kunne si at psykologen har bidratt til økning av konflikten mellom partene, men ser klart at klager opplever en konflikt med psykologen, noe som er beklagelig. FER kan ikke se at det er tilstrekkelig grunnlag for at klagepunktet medfører brudd på EPNP

FER vil avslutningsvis anmerke at vår vurdering av klagen ikke er en overprøving av den sakkyndige rapporten. FER har ikke vurdert om rapporten holder god eller mindre god kvalitet. FER har vurdert klagen opp mot EPNP, og med bakgrunn i klagen og svar fra psykologen og klager, tatt stilling til om vi vurderer at psykologen på de aktuelle punktene kan ha brutt EPNP.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykologen gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard